

A MEGOSZ Somogyországban

A Magánerdő Gazdálkodók és Tulajdonosok Országos Szövetsége éves nagyrendezvényét 2007-ben Somogy megyében tartották. A házigazda szerepét a Mocz és Társa Magánerdészeti Kft tulajdonosa, Mocz András vállalta.

A társaság somogyszob-szentkeresztpusztai erdészeti csemetekertjében megrendezett találkozóját a Bajorország erdészeti gyakorlata című konferencia volt.

A kellemes idő és a vidám konferenciasátor jó előjelnek ígérkezett a magánerdészek országos találkozójához. A minden igényt kielégítő erdészeti támaszpont igazán reprezentatív helyszínt biztosított a tanácskozásnak.

A sátor bejáratát díszítő felirat – Jelen, jövő, magánerdő – nem biztos, hogy minden résztvevőben ugyanazt a rezonanciát váltotta ki, de ez mindenkinek a magánügye. Egy biztos, a jövőben a magánerdő-gazdálkodók előtt nyílik lehetőség a bővített újratermelésre.

Luzsi József, a MEGOSZ elnöke megnyitó beszédében megállapította, hogy a szövetség a magyar erdőgazdálkodás jelentős tényezőjévé vált. Tárgyilagosan leszögezte, nem csupán kérnek és követelnek, hanem megoldási javaslatokat is letesznek a döntéshozók asztalára, hogy a gyors megoldásokat elősegítsék.

Megelégedéssel nyugtázta, hogy a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó Új Magyarország Vidékfejlesztési Program erdőgazdálkodást érintő jogcímeinek elfogadása és indítása közel 100 milliárdot jelent az erdőgazdálkodók számára. Ez várhatóan minőségi változást hoz a magán-erdőgazdálkodók munkájában.

Fontosnak ítélte, hogy az erdőtelepítésen kívül a már meglévő erdők fenntartása is finanszírozhatóvá váljon.

Kiemelte a szakmai színvonal emelését, és a kellő tájékoztatást. Az erdő-

törvény várható változásával kapcsolatban hangsúlyozta az erdő őrzésvédelmi kötelezettségének megszüntetését, és a saját jogú fakitermelés engedélyezését.

A MEGOSZ a közelmúltban számos témában írásbeli kérdést intézett Gróf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterhez.

A miniszter képviselőjében jelenlévő Kiss János, a Természeti Erőforrások Főosztálya újonnan hivatalba lépett vezetője válaszolt a MEGOSZ kérdéseire. (Lásd keretes anyagunkat!)

A főosztályvezető ígéretet tett, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program előírásaitól eltérően a szaknácásadás nem csak hétévenként egyszer vehető igénybe, hanem minden évben. A minisztérium vezetői garanciát vállaltak az ominózus jogszabály eme téves megfogalmazásának kijavítására.

Tekintettel arra, hogy az MVH várhatóan nem tudja feldolgozni az október 15-ig beadott támogatási kérelmeket, az a gazdálkodó, akinek a pályázata eddig az időpontig beérkezik, saját felelősségére elkezdheti a telepítést, és nem számít

megkezdett beruházásnak, ami egyébként kizáró ok volna.

A minisztérium számításai szerint idén, mintegy 15 ezer hektárra vonatkozó telepítési kérelmet fogadhatnak be.

A főosztályvezető elmondta, hogy a Pénzügyminisztérium szerint az erdőtelepítésre adott támogatás is adóköteles. Az FVM álláspontja ezzel ellentétes, és úgy gondolják, az első kivétel és az ápolás tekintetében van esély arra, hogy ezek ne képezzenek adóalapot. A jövedelempótló támogatás ellenben mindenképpen adóköteles.

Az abiotikus károknál lehetőség adódik az erdészeti potenciál helyreállítására támogatás igénylésére. 2008-ban nyílik reális lehetőség a kifizetésekre.

Kiss János arról tájékoztatta a hallgatókat, hogy folyamatban van egy nemzeti kárenyhítési rendszer kidolgozása.

Az integrációs támogatásokra rendelkezésre áll a pénz az MGSZH-nál, lapunk megjelenésekor várhatóan már folynak a kifizetések.

Az uniós társfinanszírozott támogatások kifizetése az MVH szűk keresztm-

szete miatt csúszik. A feldolgozás megkezdődött, a pénzt októberre ígérk.

Az Erdőtörvény módosításával kapcsolatban a főosztályvezető elmondta, hogy a parlament idei tervében nem szerepel a tárgyalása. A kormány viszont a közeljövőben napirendre tűzi a módosítás koncepcióját. Ebben szerepelnek a MEGOSZ észrevételei is. Várhatóan 2008. első felében kerül az Országgyűlés elé a javaslat. Ezt, a január elsejétől megszűnő erdőfenntartási járulékok is sürgeti.

A kérelmekkel kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentését nem ígérte Kiss János, mert a szakhatóság kapacitása kisebb lett. A papírmunka egyszerűsítése érdekében várhatóan alaplappal vezetik be, amelyet minden támogatásnál ki kell tölteni.

A szakirányítást kétféle módon kívánják támogatni: a szaktanácsadási rendszerrel, valamint az integrációt nemzeti forrásból. A kettő között nem lehet átfedés: a szaktanácsadás a tervezést, az integráció pedig az üzemvezetést, a terepi munkát segíti.

A főosztályvezető a 2008. évi költségvetést még nem ismeri, így a várható támogatási összegekről nem tudott tájékoztatást adni. Az biztos, hogy 2010-ig minden nemzeti támogatást ki akar fizetni a kormány. A terveik szerint 2008-ban és 2009-ben csak a befejezett erdőültetések után fizetnék ki a támogatásokat.

Az egyik de minimis támogatási forrásról szólva elmondta, hogy 2005. évi adók 1 százalékból befolyt 216,2 millió forint felosztásához szükséges rendelet a közelmúltban született meg. A 2006. évi adófelajánlásból pedig mintegy 247 millió érkezett be. A főosztályvezető kiemelte, hogy a társadalom igényli a támogatások felhasználásával

kapcsolatos részletes tájékoztatást. A témához kapcsolódóan hangsúlyozta, hogy ezt a támogatási lehetőséget a civil társadalmi csoportok harcolták ki.

A vidékfejlesztési támogatás kifizetési jogcímeiről a közeljövőben születik döntés – fejezte be tájékoztatóját Kiss János.

Nádas József, az MGSZH Kaposvári Erdészeti Igazgatóságának vezetője áttekintette az erdészeti igazgatás megyei történetét, és elmondta, hogy jelenleg a 28 munkatárs 12 ügyfélfogadási irodát működtet. A kilenc erdőfelügyelő egyenként 20 ezer hektár erdő ellenőrzését látja el. A fakitermelési lehetőség 400 ezer köbméter, de legfeljebb 280 ezer köbmétert termelnek ki évente. Megállapította, hogy ahol beindult az integráció, ott látványosan csökkent a rendezetlen erdők aránya. A megyében, a következő években mintegy 26 ezer hektár erdőültetésre nyílik lehetőség. Végezetül bíráló szavakkal illette a túl magas vadléttszámot, a 2500 kilométernyi vadkerítést, és hangsúlyozta, hogy növelni kell a kilövést.

A MEGOSZ elnöksége Bartha Pál nyugalmazott erdőmérnöknek ítélte a 2007. évi Rimmler Pál emlékérmét. Bartha Pál az ötletgazdája az integrátori hálózatnak, és elévülhetetlen érdemeket szerzett a magánerdő-gazdálkodás szakirányítása megteremtésében.

A kitüntetett erdőmérnök a Forest-Press-nek elmondta, hogy annak idején a minisztériumban nem kis ellenállásba ütközött a magánerdők legitimálásának elfogadtatása.

A sajtótájékoztatót követően került sor a bajor erdészeti szakemberek előadásaira.

A konferenciát levezető Klemencsics András előljáróban megállapította,

hogy megítélése szerint a rendszerváltozáskor elkezdődött folyamat mintegy felénél tart. A bajorokkal sok hasonlóság és a hagyományosan jó kapcsolatok kötnek össze bennünket.

Jürgen Bauer (Cluster Forst und Holz in Bayern) összefoglalta a bajor erdők adatait, és megjelölte az ottani szakemberek által kívánatosnak tartott célt, az elegyes erdők létrehozását. A 700 ezer tulajdonos által birtokolt magánerdők több mint a felét teszik ki a bajor erdőterületnek, és a többségük 200 hektárnál kisebb. Az erdőtulajdon általában családi hagyományon alapul, a jelenlegi birtokosok nagyapja is többnyire erdőgazda volt. A legtöbbjük úgynevezett vegyes, mező- és erdőgazdálkodást folytat. Az előadó szerint ez a hagyományos gazdálkodás a legjobb védelem a túlhasználat ellen. Ezt bizonyítja az is, hogy a legnagyobb fakészlet ezekben az állományokban halmozódott fel. Ebből következően itt a legjobb a biológiai sokféleség is. A gondot az elaprózott méretek és az alacsony feltartás jelenti. Hasonló nehézség, hogy a fűrészipari koncentráció nem kedvez a kistulajdonosoknak. Ezért tíz éve társulást hoztak létre – elsősorban fiatal erdőmérnökökből – a kitermelés és értékesítés megszervezésére. Ezek a szervezetek kellő logisztikával, szállítóeszközökkel rendelkeznek, és évente mintegy 6,5 millió köbmétert képesek piacra vinni. Így már partnerei lehetnek a nagy fűrészüzemeknek. 2006-ban megközelítették az üzemtervekben megengedett kitermelhető mennyiséget. Hangsúlyozta, hogy a társadalommal el kell fogadtatni a fakitermelés tényét. Ugyanakkor elmondta, hogy Bajorországban az erdészet és faipar 200 ezer embernek biztosít munkahelyet.

Wolfgang Sailer (Bajor Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium) az erdőgazdál-

kodás és a természetvédelem közötti konfliktushelyzetekről beszélt. Elmondta, hogy a gyakorlatból került a minisztériumba, erdészetvezetőként dolgozott korábban. Bevezetésként leszögezte, hogy évtizedek óta vannak konfliktusok a két szektor között, és hozzátette, hogy végleges megoldást nem tud javasolni. A konfliktusok fő forrása az erdővel kapcsolatos eltérő célrendszer. Álláspontja szerint ebből az irányból megközelítve kellene a megoldást keresni, vagyis kompromisszumokkal a célokat közelíteni egymáshoz. Az erdőtulajdonost pozitív szereplővé kell tenni a társadalom előtt, és el kell fogadtatni, hogy ő akar döntéseket hozni a tulajdonával kapcsolatban. Ezt a szakhatóságnak és a természetvédőknek is méltányolniuk kell. A bajorországi tartamos erdőgazdálkodásról kifejtette, hogy a magánerdő-tulajdon két-száz éves hagyományra tekint vissza, és a birtokosok nagyon jól gazdálkodnak. A lehetőségeik szerint természetközeli módon kezelik az erdeiket: betöltik a több funkciót és megőrzik a biológiai sokféleséget. Fontos megállapítása volt, hogy az erdőt Bajorországban a vad elé helyezik. Hangsúlyt fektetnek a termőhelynek megfelelő fafajválasztásra, meg akarják szüntetni a monokultúrákat és előnyben részesítik a természetes felújítást. Óvják a talajt, és nem alkalmaznak vegyszereket. Amennyiben lehet, elkerülik a tarvágást, de ez nem jelenti a tiltást.

A természetvédők élőhely és fajvédelemben gondolkodnak, természeti javokról beszélnek, s ebbe a fát is beleértik. Gazdálkodási előírás náluk nincs. A fenntartható erdőgazdálkodást tarvágások nélkül akarják elérni, a fafajpolitikában a termőhely szerinti választást tartják szem előtt, és föllépnek az erdei élőhelyek károsítása ellen.

A konfliktusok három csoportját különböztette meg az előadó: 1. az

erdőhasználat módja (extenzív vagy intenzív, harveszterekkel gépesített), a szálaló üzemmódtól a tarvágásig terjedő módszerek; 2. az erdők összetétele, kor és a fajok sokfélesége (a holtfa kérdés) és a vegyszerezés; 3. a nagytestű madarak fészkelési helyeinek védelme.

A természetvédők Bajorországban azzal a követeléssel álltak elő, hogy az erdők 10 százalékat ki kellene vonni az erdőgazdálkodásból. Ez mintegy 3 millió köbméterrel kevesebb fa kitermelését jelentené, s azt, hogy az erdőtulajdonosok egy része vonuljon ki az erdőgazdálkodásból. A vita tehát a védett területek nagyságára is kiterjed, s ebben az erdészeti hatóság a gazdálkodók pártján áll.

Sebastian Kilburg (C.A.R.M.E.N.) a faenergetika helyzetéről tartott előadást. A betűszó mögött rejlő szervezet a megújuló energia támogatására létrejött civil szövetség. Az elmúlt 15 év alatt 170 biomassza fűtőművet létesítettek, köztük villamos-erőművet is. Küldetésük két fontos célja a CO₂-kibocsátás csökkentése, és az energiatermelés áttérése a hazai előállítású faalapú energiahordozókra. A fosszilis energiahordozók ára emelkedik, és ez kihat a fa árára is. De még így is jelentős az árelőny. Jelenleg mintegy 7 millió háztartásban használnak biomasszát, és ez a tendencia növekszik. A forgácslapgyártók jelentik a konkurenciát Németországban is, mert a fafelhasználás ott is nő. A tűzifapiac stabil, a pelletfel-

használás dinamikusan növekszik. Az automata pelletkazánok komfortja megegyezik a gázüzeműekkel.

A pelletgyártók és a forgács, valamint a rostfelhasználók között várhatóan növekszik a konkurencia, és ez előbb-utóbb komoly konfliktusokhoz vezethet.

A közepes erőműveknél az energiatüzelése állami támogatás nélkül folyik, de az erőművek létesítését támogatja az állam.

Annak ellenére, hogy növekedett a fa ára, még mindig olcsóbb a fosszilis energiahordozóknál. A szakember szerint 2010-re az olajárak elérik a maximumot, de addigra viszonylagos függetlenséget teremthet a német energiapar. Prognózisa szerint várható, hogy fölborulnak a piaci viszonyok, és krízishelyzet előtt áll a nemzetközi közösség. Az biztosnak tűnik, hogy a fa és az erdő értéke nő.

Fontos szempontként említette, hogy jelenleg Európa határain kívülre, a gáz- és olajtermelő országokba, óriási mennyiségű pénz áramlik. Csupán az ő régiójukból 24,3 millió euró áramlott ki. Ha ezt a forrást az országban és Európán belül tudnánk tartani, óriási gazdasági föllendülést lehetne elérni.

Az előadásokat követően a rendezvény szakmai programokkal folytatódott. Az érdeklődők tanulmányozhatták a Belső-somogyi homokvidéken a tölgygazdálkodást, a mesterséges és természetes tölgyerdősítéseket, megtekinthették a Bagodi Mezőgép Kft. gépbemutatóját a tölgyfélék csemetetermesztésében, és megismerkedhettek a Somogyszobi Erdei Iskola és Erdészeti Oktatási Központtal, valamint a Vackor Erdei Tanösvénnyel.

A MEGOSZ negyedik nagyrendezvénye Luzsi József elnök zárszavával ért véget.

Zétényi Zoltán

Fotók: **ForestPress**

Kiss János az új főosztályvezető

Kiss János erdőmérnök lett a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Természeti Erőforrások Főosztálya vezetője. A kinevezés határozott időre, 2008. december 31-ig szól.

Kiss János 1966-ban született Tiszalökön. A tiszavasvári Váci Mihály Gimnáziumban érettségizett, majd a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetemen 1990-ben szerzett erdőmérnöki oklevelet. 1992-94 között a Debreceni Egyetemen biológiát és ökológiát hallgatott.

1990-92 között magánvállalkozóként dolgozott, majd 1994-ben az akkori Állami Erdőrendezőség nyíregyházi osztályára került erdőfelügyelőnek. 1999-ben kinevezték az Állami Erdészeti Szolgálat nyíregyházi osztálya vezetőjévé. 2005 óta az Állami Erdészeti Szolgálat – ma MGSZH – Debreceni igazgatóságát vezette.